

Luxembourg, 28. mars 2023

PRESSEMELDING 03/2023

Dom i sak E-4/22 *Stendi AS og Norlandia Care Norge AS mot Oslo kommune*

RESERVASJON AV OFFENTLIGE KONTRAKTER FOR DRIFT AV SYKEHJEMSPLASSER TILLATT PÅ VISSE VILKÅR

EFTA-domstolen ga i dag en rådgivende uttalelse som svar på spørsmål forelagt av Oslo tingrett om tolkningen av Avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde («EØS») artikkel 31, 32, 36 og 39 og direktiv 2014/24/EU om offentlige innkjøp («direktivet»).

Hovedsaken gjelder Oslo kommunes anskaffelse av tjenester knyttet til drift av sykehjemsplasser. Deltakelse i anskaffelseskonkurransen er reservert for en form for organisasjon som i Norge omtales som «ideelle organisasjoner». Stendi AS og Norlandia Care Norge AS, som kommersielle aktører, får ikke delta i anbudskonkurransen.

Ved sitt første spørsmål spurte den anmodende domstol om en kontrakt slik som beskrevet i anmodningen, skal anses som en kontrakt om yting av «tjenester» etter direktivet, og dermed faller innenfor direktivets virkeområde. EFTA-domstolen fant at medisinske tjenester som ytes mot vederlag omfattes av bestemmelsene om adgangen til å yte tjenester etter artikkel 36 EØS. En medisinsk tjeneste opphører ikke å være en tjeneste etter artikkel 37 EØS selv om den betales av en nasjonal helsetjeneste eller av et system som yter naturalytelser. Følgelig fant EFTA-domstolen at en offentlig gjensidig bebyrdende kontrakt om levering av langtidsplasser i sykehjem, under omstendigheter slik som i hovedsaken, utgjør en kontrakt om yting av tjenester etter direktivet artikkel 2 nr. 1 punkt 9.

Ved sitt andre spørsmål spurte den anmodende domstol i hovedsak om aktiviteter som omfatter tvungen helsehjelp, slik som i hovedsaken, omfattes av unntaket om utøvelse av offentlig myndighet i artikkel 39 EØS, jf. artikkel 32 EØS. Etter norsk rett er helsepersonell direkte autorisert til å yte tvungen helsehjelp. EFTA-domstolen fant at virksomheten med å drive sykehjem, under omstendigheter som i hovedsaken, ikke kan anses å være direkte og spesifikt forbundet med utøvelsen av offentlig myndighet, selv om det måtte bli nødvendig å yte tvungen helsehjelp.

Ved sitt tredje spørsmål spurte den anmodende domstol om EØS-avtalen artikkel 31 og 36 og direktivet artikkel 74 til 77 utelukker nasjonal lovgivning som tillater at offentlige oppdragsgivere kan reservere retten til å delta i konkurranser om helse- og sosialtjenester for ideelle organisasjoner. EFTA-domstolen fant at direktivet artikkel 74 til 77 må tolkes slik at de ikke utelukker nasjonal lovgivning som reserverer til fordel for ideelle organisasjoner retten til å delta i en anskaffelsesprosess som omfatter en anbudskonkurranse, for tildeling av offentlige kontrakter om yting av sosialtjenester eller andre særlige tjenester oppført i vedlegg XIV til direktivet, forutsatt at to vilkår er oppfylt. For det første må den rettslige og kontraktsmessige rammen som disse organisasjonene utøver sin virksomhet innenfor, faktisk være forankret i prinsippene om universalitet og solidaritet, som er en nødvendig del av et velferdssystem, så vel som i hensynet til økonomisk effektivitet og egnethet, og effektivt bidra til det sosiale formål og de mål om solidaritet

og budsjettmessig effektivitet som dette system bygger på. For det andre må prinsippet om innsyn, som fastsatt i direktivet artikkel 75 og 76, overholdes.

Avgjørelsen er tilgjengelig i fulltekst på EFTA-domstolens nettside, se www.eftacourt.int.

Denne pressemelding er et uoffisielt dokument, og er ikke bindende for EFTA-domstolen.03